Lietas Nr. 130059115
Lietas arhīva Nr. 104AA-0192-16/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2016.gada 22.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis B.Geimans,
tiesneses I.Jansone, L.Kuzmane,
izskatot rakstveida procesā apelācijas kārtībā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar **SIA "PRO Fashion"** iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.decembra spriedumu,

konstatēja:

Rīgas reģionālās Valsts darba inspekcijas (turpmāk – RRVDI) inspektore 2015.gada 26.martā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AM Nr.025265 par to, ka 2015.gada 12.martā RRVDI veica SIA „PRO Fashion" (turpmāk - Sabiedrība) dokumentāro pārbaudi, kuras laikā tika konstatēts, ka Sabiedrība 2015.gada 26.februārī nodarbināja /pers. C/ bez rakstveidā noslēgta darba līguma.

Kā arī, pārbaudot Sabiedrības iesniegto Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) Elektroniskās deklarēšanas sistēmas izdruku, tika konstatēts, ka Sabiedrība par darbinieci /pers. C/, kā par Sabiedrības darba ņēmēju, sniegusi ziņas VID 2015.gada 26.februārī plkst.15.10, tas ir, pēc RRVDI amatpersonu pārbaudes, tādējādi, neievērojot Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" (turpmāk – Noteikumi Nr.827) 8.1.apkašpunktā noteikto termiņu.

Ir pārkāpta Darba likuma (turpmāk – DL) 28.panta pirmā daļa, 40.panta pirmā daļa, Noteikumu Nr.827 8.1.apakšpunkts. Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 41.panta otrajā daļā un $159.^{8}$ panta septītajā daļā.

Ar RRVDI 2015.gada 10.aprīļa lēmumu Nr.13L-1135-2015-011 Sabiedrība saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 41.panta otrajā daļā un $159.^{8}$ panta septītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, uzliekot naudas sodu 700 *euro* apmērā (l.l.19-21).

Ar Valsts darba inspekcijas (turpmāk – VDI) 2015.gada 28.maija lēmumu Nr.2015-05-04/83-2015-05-05/186 iepriekš minētais lēmums Nr.13L-1135-2015-11 atstāts negrozīts, bet Sabiedrības sūdzība noraidīta (l.l.9-13).

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.decembra spriedumu iepriekš minētais lēmums atstāts negrozīts, SIA „PRO Fashion" sūdzība noraidīta.

Par minēto spriedumu SIA „PRO Fashion" (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) iesniedza **apelācijas sūdzību**, kurā lūdz atcelt Valsts darba inspekcijas 2015.gada 28.maija lēmumu Nr.2015-05-04/83-2015-05-05/186.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka saskaņā ar LAPK 41.panta noteikumiem, nepieciešams konstatēt gan administratīvā pārkāpuma objektīvo pusi - darbinieka nodarbināšanu bez rakstveidā noslēgta darba līguma, gan personas vainu, kas izpaužas nodoma vai neuzmanības formā.

Spriedumā nav tikusi vērtēta vainas forma, bet gan norādīts, ka atbildība iestājas par faktu kā tādu, līdz ar to, sūdzības iesniedzēja norāda, ka lietā ir strīds par LAPK 41.panta tulkojumu, kā arī strīds ir par faktiem.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka atbildētāja un pirmās instances tiesa spriedumā ir uzskatījusi, ka SIA „PRO Fashion" kā darba devējs 2015.gada 23.februārī ir vienojies ar darbinieci /pers. C/ par darba algu, darba laiku un darba pienākumiem un pielaidusi /pers. C/ pie darba izpildes bez rakstveidā noslēgta darba līguma.

Norāda, ka lietas ietvaros nav neviena pierādījuma, kas liecinātu par SIA "PRO Fashion" valdes locekļa vai prokūrista vienošanos ar /pers. C/. Darba līgums, ņemot vērā paraksta tiesīgo personu pārejošu darba nespēju, nebija parakstīts no /pers. D/ vai /pers. E/ puses, kuras 2015.gada 23., 24. un 25.februārī nenojauta par /pers. C/ atrašanos SIA „PRO Fashion" ražošanas telpās un /pers. F/ izdarīto pārkāpumu.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka spriedumā ir kļūdaini interpretēti pierādījumi, kas vērtēti atrauti no kopējo pierādījumu konteksta, RRVDI akts un /pers. C/ 2015.gada 26.februāra paskaidrojums nav un nevar tikt vērtēti kā divi atsevišķi un savstarpēji papildinoši dokumenti, bet gan vērtējami kā vienots dokuments, jo, veicot pārbaudi tika uzdoti jautājumi /pers. C/, iedodot aizpildīšanai aptaujas lapu un pārbaudes aktā vēlāk fiksēts tas, kas ierakstīts aptaujas lapā. Līdz ar to, šie abi dokumenti nevar viens otru papildināt vai apstiprināt otrā dokumentā norādīto.

Vienlaikus tiesa ir ignorējusi apstākli, ka gan /pers. C/, gan atbildētāja, gan savāktie rakstveida pierādījumi satur

informāciju par to, ka nedz /pers. D/, nedz /pers. E/, nedz kāda cita persona neveica rakstisku instruktāžu darba drošības jautājumos 2015.gada 23.februārī. Instruktāža bija veikta mutiski. Piešķirot lielāku ticamību uz /pers. C/ sniegtajiem paskaidrojumiem 2015.gada 23.februārī un tiesas sēdē, kad lieciniece /pers. C/ paskaidroja, ka līdz 2015.gada 26.februārim instruktāža bija veikta mutiski, nevis „oficiāli", t.i. ar parakstu instruktāžas žurnālos. Līdz ar to nav pamatots tiesas secinājums par sūdzības iesniedzējas valdes vai prokūrista informētību attiecībā uz /pers. C/ nodarbinātību uzņēmumā un /pers. D/ atrašanos darba vietā 2015.gada 23.februārī. Vēl jo vairāk, šajos apstākļos nav arī loģiska izskaidrojuma apstāklim, kāpēc darba līgums no sūdzības iesniedzējas puses nevarēja tikt parakstīts 2015.gada 26.februārī pēc RRVDI pārbaudes vai 27.februārī. Šajos apstākļos sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa nav vērtējusi visus lietā savāktos pierādījumus to kopsakarā.

Sūdzības iesniedzēja vērš uzmanību uz apstākli, ka saskaņā ar Civillikuma 1440.pantu un Komerclikuma 221.panta pirmās daļas noteikumiem, sabiedrības izpildinstitūcija ir valde, kura sastāv no viena vai vairākiem valdes locekļiem. Sabiedrības valdes loceklis vada sabiedrību, t.sk. pārstāv sabiedrību attiecībās ar trešajām personām un slēdz tiesiskus darījumus (Komerclikuma 223.pants). No iepriekš minētā izriet, ka gadījumā, ja nav izsniegti īpaši atsevišķi pilnvarojumi, tikai valdes loceklis ir tiesīgs izteikt juridiski saistošu sabiedrības gribu un noslēgt līgumus vai jebkādā veidā paust sabiedrības gribu noslēgt tiesisku darījumu. Sabiedrībā ir arī prokūrists.

Lietas ietvaros nav strīda, ka 2015.gada februārī darba nespējas dēļ, gan sabiedrības valdes loceklis, gan prokūrists ilgstoši neveica savus amata pienākumus.

Sūdzības iesniedzēja atsaucoties uz LAPK 243.panta astotās un devītās daļas noteikumiem norāda, ka ir jāvērtē visi lietas ietvaros savāktie pierādījumi to faktiskajā un tiesiskajā kopsakarā, cita starpā vērtējot arī uzņēmuma paraksta tiesīgo personu faktiski veiktās darbības un visu normatīvo aktu noteikumus.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesa ir atstājusi bez ievērības apstākli, ka 2015.gada 20.februārī, ne arī kādā citā datumā līdz ziņu par darbinieku iesniegšanai elektroniskās deklarēšanas sistēmā EDS, nevarēja izveidoties administratīvā pārkāpuma, kas paredzēts LAPK $159.^{8}$ panta septītajā daļā, jo nebija neviena persona, kura būtu tiesīga paust sūdzības iesniedzējas viedokli un vienoties ar /pers. C/ par būtiskām darījuma sastāvdaļām - darba laiku, darba algu, darba pienākumu aprakstu utt. Tādējādi, darba devējs nav vienojies ar /pers. C/, bet ar viņu runāja darbiniece /pers. F/, kura pārsniedza savas pilnvaras.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir nepareizi traktējusi darbinieces /pers. C/ sniegto skaidrojumu par to, ka konkrētu veicamo darbu norāda brigadieris, bet algu nodrošina /Nosaukums C/, ir norāde uz izpildītāja ekscesu, pēc analoģijas piemērojot krimināltiesību institūtu. Pie tam, VDI amatpersona, pieņemot lēmumu ir norādījusi, ka darbiniece /pers. C/ ir informēta par darba laiku, amatu un pienākumiem, kā arī par iespēju, ka netiek turpinātas darba tiesiskās attiecības, vienlaikus ignorējot apstākli, ka visi šie jautājumi ir atspoguļoti darba līgumā, kura esamība 2015.gada 26.februārī ir tikusi apstrīdēta.

Bez tam sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa nav vērtējusi pretrunu starp liecinieces /pers. F/ liecību, kas norāda uz darba līguma un citu dokumentu parakstīšanu dienas vakarā, ar liecinieces /pers. C/ liecību, par darba līguma parakstīšanu vakarā pēc RRVDI pārbaudes.

Tāpat, tiesa nepamatoti uzskata, ka darba līguma sagatavošana bez valdes locekļa vai prokūrista akcepta nav ticama. Šajos apstākļos nepieciešams vērtēt kopējos lietas apstākļus, t.sk. /pers. F/ liecībā iekļautos faktus, ka līdz šim neviens /pers. F/ ieteikts darbinieks nav ticis noraidīts, kas arī būtu maz ticami akūta darbinieku trūkuma apstākļos situācijā, kad jāizpilda valsts pasūtījums. Pie tam, ņemot vērā pārbaudes laiku, gadījumā, ja tomēr sākotnēji iegūtā informācija par darbinieka piemērotību veicamajam darbam izrādītos nepamatota, normatīvie akti ir paredzējuši vienkāršotu darbinieka atbrīvošanas kārtību.

Tāpat, tiesa nav vērtējusi faktu, ka sūdzības iesniedzējai ir rakstveidā sagatavotas darba līguma un iesnieguma par pieņemšanu darbā sagataves, kā rezultātā darba līguma noformēšana ir iespējama dažu minūšu laikā.

Atbilstoši Komerclikuma 221., 223. un 34.pantam, valdes locekļa un prokūrista darbību veikšana attiecīgi valdes locekļa un prokūrista kapacitātē, slēdzot tiesiskus darījumus - izsniedzot pilnvaru vai noslēdzot līgumu - ir darbība darba tiesisko attiecību ietvaros, kas, konkrētajos apstākļos, ņemot vērā personu darba nespēju, nebija iespējama.

Nav neviena likumīga līdzekļa, kas pieļautu personu izsaukt vai piespiest personai veikt jebkādus darba pienākumus pārejošas darba nespējas laikā un arī informācijas par darbinieku iesniegšana EDS sistēmā 2015.gada 26.februārī formāli ir uzskatāma par pārkāpumu. Tādējādi izveidojas absurda situācija, ka vienlaicīgas valdes locekļa un prokūrista darba nespējas gadījumā sūdzības iesniedzējas darbība ir jāaptur, jo nevar tikt slēgti nekāda veida darījumi un veikti jebkāda veida maksājumi, tomēr arī darbības apturēšana nav iespējama, jo paraksta tiesīgās personas nav tiesīgas pārejošas darba nespējas laikā slēgt tiesiskus darījumus vai jebkādā citā veidā veikt savus amata pienākumus - paust sūdzības iesniedzējas gribu apturēt darbību.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka nav neviena juridiska pamata šādu darbību veikšanai nepilnvarotu darbinieku rīcību attiecībās ar trešajām personām saistīt ar sodošām darbībām pret sūdzības iesniedzēju. Juridiski nav iespējama situācija, kad par darbinieka patvaļīgi veiktu administratīvu pārkāpumu, soda sankcijas tiktu piemērotas darba devējam.

Piemērojot analoģiju, piemēram, situācijā, ja ir notikusi transporta līdzekļa - satiksmes autobusa - vadīšana alkohola reibumā, administratīvais sods tiek piemērots konkrētajam transporta līdzekļa vadītājam, nevis darba devējam - regulāro pasažieru pārvadājumu veicējam. Pēc būtības situācija neatšķiras arī šajā gadījumā.

Sūdzības iesniedzēja atsaucoties uz LAPK 9.pantu norāda, ka personas, t.i., sūdzības iesniedzējas vaina nodoma vai neuzmanības formā ir jāpierāda. Ja nav konstatējama vaina nodoma vai neuzmanības formā, administratīvā pārkāpuma

lietvedība ir izbeidzama saskaņā ar LAPK 239.panta noteikumiem.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka RRVDI lēmumā ir pareizi un pamatoti konstatēts apstāklis, ka sūdzības iesniedzējai nebija nodoma nodarbināt /pers. C/ bez rakstveidā noslēgta darba līguma, t.i. atbilstoši LAPK 10.panta noteikumiem, ir konstatēts, ka: „persona, kas to izdarījusi, nav apzinājusies savas darbības vai bezdarbības prettiesisko raksturu, nav paredzējusi tās kaitīgās sekas un nav vēlējusies vai apzināti pieļāvusi šo seku iestāšanos."

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tās valdei nebija neviena reāla rīcības mehānisma, kura ietvaros novērst /pers. F/ izpildītāja ekscesu. Atbildētāja argumenti par sūdzības iesniedzējas pienākumu izdot īpašu pilnvaru neidentificētai personai noslēgt darba līgumu ar /pers. C/ sūdzības iesniedzējas vārdā, pamatojot, ka neviena no amatpersonām nebija tik ļoti sasirgusi, ka nevarēja izsniegt pilnvaru neiztur kritiku, jo pilnvaras izdošana ir jānoformē rakstveidā, bet, pilnvaras noformēšana un izdošana vienlaikus nozīmē arī darba pienākumu veikšanu pārejošas darba nespējas laikā, tādējādi nonākot pretrunā ar tiesību pamatnostādnēm.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka atbildētāja ir pārkāpusi LAPK 272.pantu, kas uzliek par pienākumu iestādei noskaidrot arī citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Sūdzības iesniedzēja piekrīt spriedumā norādītajam, ka darba devējam ir pienākums nodrošināt normatīvo aktu ievērošanu un darba līgumu noslēgšanu ar visiem darbiniekiem, tomēr tiesas spriedumā ir atstāts bez ievērības apstāklis, ka sūdzības iesniedzēja ieceļot prokūristu ir veikusi visas saprātīgi sagaidāmās darbības, lai izvairītos no situācijas, kad jebkāda iemesla dēļ sūdzības iesniedzēja nonāktu ilgstošā faktiskā rīcībnespējas situācijā, kā arī sūdzības iesniedzējai nebija iespēju novērst izpildītāja /pers. F/ ekscesu, kā arī saprātīgi paredzēt ilgstošu vienlaicīgu nepārtrauktu paraksta tiesīgo personu darba nespēju. Tādējādi, sūdzības iesniedzējai piemērojot naudas sodu netiek sasniegts LAPK 20.pants.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka sods ir piemērots juridiskai personai, kas bija veikusi visas saprātīgi sagaidāmās darbības pārkāpuma novēršanai, savukārt faktiskais pārkāpējs - /pers. F/ nav ticis sodīts. Tādējādi, uzskata, ka tiesa nav identificējusi nevienu apsvērumu, ka sūdzības iesniedzēja nebūtu veikusi visas nepieciešamās preventīvās darbības, lai novērstu iespējamā pārkāpuma izdarīšanu vai jebkādā veidā būtu spējusi novērst iespējamā pārkāpuma izdarīšanu.

Par minēto apelācijas sūdzību VDI iesniedza **viedokli,** kurā norāda, ka tiesa ir pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi sūdzībā minētos argumentus, lietā esošus pierādījumus un lietas faktiskos apstākļus. Minēto apliecina lietas materiāli un dalībnieku lietas izskatīšanas laikā sniegtie paskaidrojumi, liecības, argumenti un viedokļi. VDI uzskata, ka rajona tiesas spriedums ir pamatots un likumīgs, bet iesniegtā apelācijas sūdzība ir nepamatota un pilnībā noraidāma.

Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādīto un ievērojot LAPK 289.^{20} panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesas kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota un saskaņā ar LAPK 289.$^{2\,1}$ panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā, bet pamats tiesai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi sūdzībā norādītos argumentus, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka rajona tiesas spriedums ir likumīgs, pamatots un atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Novērtējusi gan pārsūdzēto spriedumu, gan VDI 2015.gada 28.maija lēmumu Nr.2015-05-04/83-2015-05-05/186, tiesas kolēģija atzīst, ka tajos ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, VDI un tiesa ir pareizi, vispusīgi un pilnīgi konstatējušas lietas faktiskos apstākļus, novērtējušas lietā esošus un spriedumā un lēmumā norādītos pierādījumus un tiesību normas, līdz ar to tiesas kolēģija, saskaņā ar LAPK 289.^{13} panta trešo daļu, pievienojas VDI (lēmuma lapas 2-5) un tiesas (sprieduma lapas 7-10) motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība satur lielākoties tos pašus argumentus un motīvus, kuri ir atspoguļoti un izvērtēti rajona tiesas spriedumā, līdz ar ko tiesas kolēģija pievienojas rajona tiesas izdarītiem secinājumiem, un atkārtota sūdzības argumentu un motīvu pārvērtēšana nav nepieciešama.

Tas, ka sūdzības iesniedzēja pauž atšķirīgu viedokli par pirmās instances tiesas spriedumā doto vērtējumu, nevar būt par pamatu, lai atceltu minēto spriedumu.

Tiesas kolēģija arī atzīst, ka apelācijas sūdzībā nav norādīts neviens jauns apstāklis, kas nebūtu bijis zināms pirmās instances tiesai taisot spriedumu, tādējādi, tiesas kolēģija atzīst, ka SIA "PRO Fashion" pamatoti saukta pie administratīvās atbildības un sodīta par LAPK 41.panta otrajā daļā un 159.^{8} panta septītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu izdarīšanu.

Izlemjot par iesniegto apelācijas sūdzību, tiesas kolēģija konstatēja, ka 2016.gada 2.martā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā tika saņemti SIA "PRO Fashion" papildus paskaidrojumi pie apelācijas sūdzības par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.decembra spriedumu.

Šajā sakarā tiesas kolēģija norāda, ka ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ietverto materiālo un procesuālo tiesību normu kopumu ir pilnīgi un izsmeļoši noregulēta lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās. Atšķirībā no Kriminālprocesa likuma un Civilprocesa likuma, LAPK neparedz procesuālu iespēju papildināt apelācijas sūdzību pēc tās iesniegšanas termiņa beigām, tāpat kā pēc šī termiņa nav paredzēta iespēja iesniegt papildus pierādījumus, gadījumos, kad lietas izskatīšana ir noteikta rakstveida procesā. Tādējādi, SIA "PRO Fashion" 2016.gada 2.martā saņemtie papildus paskaidrojumi pie apelācijas sūdzības netika vērtēti.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz LAPK 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{21}, 289.^{22} pantu Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.decembra spriedumu atstāt negrozītu, bet SIA "PRO

Fashion” apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnesis B.Geimans

Tiesnese I.Jansone

Tiesnese L.Kuzmane